

Iestāde: Finanšu ministrija Struktūrvienība: Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departaments		Dokumenta nosaukums: Metodika par vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014.-2020.gada plānošanas periodā		
Sagatavoja: Eiropas Savienības fondu Ieviešanas vadības nodaļa	Apstiprināts: Vadošās iestādes vadītājs A.Eberhards	Variants 6	Datums: 12.04.2019	Lappuses: 22

Nr. 4.3. Metodika par vienotās likmes piemērošanu projekta izmaksu atzīšanā 2014.-2020.gada plānošanas periodā

Saturs

Izmantotie saīsinājumi	3
1. Metodikas mērķis un pamatojums	5
2. Metodikā lietoto jēdzienu skaidrojumi	6
3. Normatīvais regulējums.....	10
4. Netiešo izmaksu vienotā likme 15%.....	12
5. Vienkāršoto izmaksu vienotā likme 40%	13
6. Netiešās izmaksas līdz 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām.....	14
7. Netiešās izmaksas 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām bez ārpakalpojuma	15
8. Vienotā likmes, kas noteikta atbilstoši Vispārējās regulas Nr.1303/2013 67.panta 5.punktam 16	
9. Komercedarbības atbalsta ierobežojumi.....	18
10. Projekta vadības izmaksas ERAF un KF infrastruktūras projektos.....	20

Izmantotie saīsinājumi

Tabula Nr. 1. Lietotie saīsinājumi

Saīsinājums, termins	Skaidrojums
AI	Atbildīgā iestāde
DP	Darbības programma
EK	Eiropas Komisija
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ES fondi	Eiropas Savienības struktūrfondi un Kohēzijas fonds
ESF	Eiropas Sociālais fonds
FS	Finansējuma saņēmējs
IKT	Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas
KF	Kohēzijas fonds
PIL	Publisko iepirkumu likums
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis un tā ietvaros īstenotais pasākums vai pasākumi
SI	Sadarbības iestāde
VI	Vadošā iestāde

Tabula Nr. 2. Eiropas Komisijas normatīvo aktu saīsinājumi

Saīsinājums	Normatīvais akts
EK vienkāršoto izmaksu vadlīnijas	Eiropas Komisijas 2014.gada septembra vadlīnijas par vienkāršotajām izmaksām „Guidance on Simplified Cost Options (SCOs)” ¹
Apvārsnis 2020 regula Nr. 1290/2013	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1290/2013, ar ko nosaka pētniecības un inovācijas pamatprogrammas „Apvārsnis 2020”(2014.-2020.gads) dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (EK) Nr. 1906/2006 (Dokuments attiecas uz EEZ)
Regula Nr. 1301/2013	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1301/2013 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi „Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006
ESF regula Nr. 1304/2013	Eiropas Parlamenta un Padomes regula Nr. 1304/2013 par Eiropas Sociālo fondu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1081/2006
Vispārējā regula Nr.1303/2013	Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus
Komisijas regula Nr. 360/2012	Komisijas regula Nr. 360/2012 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi

¹ https://ec.europa.eu/regional_policy/lv/information/publications/guidelines/2014/guidance-on-simplified-cost-options-scos-flat-rate-financing-standard-scales-of-unit-costs-lump-sums

Saīsinājums	Normatīvais akts
Komisijas regula Nr. 717/2014	Komisijas regula Nr. 717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē
Komisijas regula Nr. 1408/2013	Komisijas regula Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam lauksaimniecības nozarē
Komisijas regula Nr.1407/2013	Komisijas regula Nr.1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam
Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmums	Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi
Komisijas deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014	Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr. 480/2014 ar kuru papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu
Komisijas regula (ES) Nr. 651/2014	Komisijas regula (ES) Nr. 651/2014 ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Dokuments attiecas uz EEZ)
Komisijas lēmums VTNP	Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumā (2012/21/ES) par LESD 106.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi
Regulas Nr. 2018/1046	EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012.

1. Metodikas mērķis un pamatojums

- 1.1. Metodika izstrādāta vienotas izpratnes veicināšanai par vienotās likmes metodes piemērošanu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda ES fondu projektos, kas apstiprināti gan ierobežotas projektu iesniegumu atlases, gan atklātas projektu iesniegumu atlases ietvaros.
- 1.2. Vienotās likmes metode ir izstrādāta ar mērķi vienkāršot ES fondu projektu izmaksu uzskaiti, tādā veidā tiek uzlabotas vairākas jomas:
 - Tiek samazināts FS administratīvais slogs projekta izmaksu uzskaitē, maksājuma pieprasījumu pamatojošās dokumentācijas sagatavošanai.
 - Tiek samazināts ES fondu projektu sadarbības iestādes administratīvais slogs projektu dokumentācijas pārbaudēm.
 - Tiek samazināta kļūdu rašanās iespēja.
 - Tiek palielināts ES fondu finansējuma aprites ātrums – samazināts laiks maksājumu pieprasījumu sagatavošanai, pārbaudei un lēmuma sagatavošanai par apstiprināšanu.
- 1.3. Izmantojot vienoto likmi, FS nav nepieciešams, sagatavojot maksājuma pieprasījumu, pamatot un iesniegt izmaksu pamatojošos dokumentus par netiešo izmaksu izlietojumu. Netiešās izmaksas tiek matemātiski aprēķinātas ar vienotu likmi no projekta tiešo izmaksu noteiktām pozīcijām, piemēram, no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām. Ir iespējama vienkāršoto izmaksu veidu kombinēšana, ja tiek novērsta vienas izdevumu pozīcijas dubulta finansēšana.
Piemērs: atalgojuma izmaksas (var būt kā atsevišķa vienas vienības izmaksu likme) + 15% netiešās izmaksas = viena vienības izmaksu likme.
- 1.4. Metodika ir izstrādāta, pamatojoties uz Vispārējās regulas Nr. 1303/2013 67. ,68., 68.a un 68.b² pantu.
- 1.5. Saskaņā ar Vispārējās regulas Nr. 1303/2013 67.panta 2a punktu³, darbībai vai projektiem, uz kuriem neattiecas Vispārējās regulas Nr. 1303/2013 67.panta 4. punkta pirmais teikums un kuri saņem atbalstu no ERAF un ESF, dotācijas un atmaksājamā palīdzība, kam publiskais atbalsts nepārsniedz EUR 100 000, ir standarta likmes vienības izmaksu, vienreizējo maksājumu vai vienoto likmju veidā, izņemot darbības, kas saņem atbalstu valsts atbalsta ietvaros, kas nav de minimis atbalsts. Ja izmanto vienotas likmes finansējumu, izmaksu kategorijas, kurām piemēro vienoto likmi, var atlīdzināt saskaņā ar Vispārējās regulas Nr. 1303/2013 67.panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu.
- 1.6. ERAF vai ESF atbalstītām darbībām, kurām izmanto Vispārējās regulas Nr. 1303/2013 68.b panta 1. punktā minēto vienoto likmi, dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus var atlīdzināt saskaņā ar 67.panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu⁴.
- 1.7. Metodikā sniegtie skaidrojumi attiecas uz AI, kas izvērtē par vienotās likmes piemērošanu SAM, un SI, kas skaidro FS piemērojamās vienotās likmes veidu un pieņem lēmumus par maksājumu pieprasījuma apstiprināšanu.

² Punkti iekļauti un grozīti ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 28. līdz 30.punktu.

³ Punkts iekļauts ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 28.punkta b) apakšpunktu.

⁴ Atbilstoši Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 28.punktam.

2. Metodikā lietoto jēdzienu skaidrojumi

- 2.1. ES līmenī nav noteikta tiešo un netiešo izdevumu definīcija, tādēļ detalizēta definīcijas noteikšana ir ES fondu VI pārziņā. EK vienkāršoto izmaksu vadlīnijās ir devusi vispārīgus norādījumus tiešo, netiešo, tiešā personāla un ārpakalpojuma izmaksu definēšanā. Uz šiem norādījumiem ir balstītas tiešo un netiešo izmaksu, kā arī citu izmaksu pozīciju definīcijas un skaidrojumi.

Tabula Nr. 3. ES projektu pamata izmaksu pozīciju/ terminu definīcijas ar skaidrojumiem

Izmantotais termins	Definīcija
Projekta tiešās attiecināmās izmaksas	<p>Tiešās attiecināmās izmaksas ir projekta īstenošanas izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta mērķa sasniegšanu un horizontālo principu nodrošināšanu. Tiešās attiecināmās izmaksas projekta iesniegumā plāno, pamatojoties uz MK noteikumos par SAM īstenošanu definētajām projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām un saskaņā ar VI vadlīnijām Nr.2.1. "Vadlīnijām attiecināmo un neattiecināmo izmaksu noteikšanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā".</p> <p>Projekta tiešās attiecināmās izmaksas ir projekta īstenošanas personāla un projekta vadības personāla izmaksas, mērķa grupas nodrošinājuma izmaksas, informācijas sistēmu izstrādes, ieviešanas un kvalitātes kontroles izmaksas, būvniecības izmaksas u.c. izmaksas saskaņā ar MK noteikumiem Nr.784 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā".</p>
Projekta netiešās attiecināmās izmaksas	<p>Netiešās attiecināmās izmaksas ir projekta attiecināmās izmaksas, kas nav tieši saistītas ar projekta rezultātu sasniegšanu, bet atbalsta un nodrošina atbilstošus apstākļus projekta veicamo darbību realizācijai un projekta rezultātu sasniegšanai. Tās ir finansējuma saņēmēja projekta vadības un projekta īstenošanas personāla administratīvās izmaksas, kas paredzētas iestādes ikdienas darbības nodrošināšanai – izmaksas, kuras nepieciešamas, lai organizācija varētu darboties un kuras nav tieši saistītas ar projekta īstenošanu, piemēram, telpu un iekārtu izmantošanas izmaksas, komunālie un sakaru maksājumi, iestādes vadības un atbalsta struktūrvienību izmaksas.</p> <p>Netiešo attiecināmo izmaksu uzskaitījums ir atrunāts metodikā zemāk.</p>

<p>Projekta tiešās attiecināmās personāla izmaksas</p>	<p>Tiešās attiecināmās personāla izmaksas ir projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas, kas rodas, noslēdzot darba līgumu starp darba devēju un darbinieku vai ieceļot pretendentu ierēdņa amatā ar rīkojumu. Tiešās personāla izmaksas ietver darbinieka mēnešalgu (darba algu), valsts likumdošanā noteiktās piemaksas, prēmijas, naudas balvas, pabalstus un atvaļinājuma izmaksas. Komandējumu izmaksas, pabalsti vai algas, ko izmaksā par labu projekta mērķa grupai, dalībniekiem ESF projektu darbībās (stipendijas apmācību projektos studentiem, pabalsti bezdarbniekiem u.c.) nav tiešās personāla izmaksas, bet projekta tiešās attiecināmās izmaksas.</p> <p>Uz projekta tiešajām personāla izmaksām var attiecināt tos darbiniekus, kas noteiktā laika posmā (min 1 mēnesis) vismaz 30%⁵ no normāla darba laika strādā uz projektu, un tas ir pamatots ar atbilstošiem izmaksas pamatojošiem dokumentiem, piemēram darba laika uzskaites dokumentācija. Tāpat uz projekta tiešajām personāla izmaksām var attiecināt uz normālu darba laiku vai uz nepilnu darba laiku nodarbinātā atlīdzības izmaksas, kas uz darba līguma, papildvienošanās vai rīkojuma pamata strādā tikai uz projektu.</p>
<p>Projekta vadības personāla izmaksas</p>	<p>Projekta vadības personāla izmaksas ir daļa no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām. Tās ir projekta vadības personāla atlīdzības izmaksas par projekta ietvaros veicamo darbību plānošanu, koordinēšanu un kontroli, tajā skaitā arī izmaksas par projekta dokumentācijas nodrošināšanu atbilstoši ES un nacionāla līmeņa tiesību aktos noteiktajām prasībām, projekta iepirkumu organizēšanas un kontroles veikšanu. Visbiežāk projektu vadībā tiek iesaistīts projektu vadītājs, projektu vadītāja asistents, iepirkuma speciālists, grāmatvedis, finansists un dažos gadījumos arī būveksperts.</p> <p>Ja šie cilvēki noteiktā laika posmā (min. 1 mēnesis) vismaz 30%² no normāla darba laika strādā uz projektu, un tas ir uzrādīts darba laika uzskaites dokumentācijā un daļlaika izmaksu attiecināšanas principa piemērošanas gadījumā arī darba laika uzskaites dokumentācijā atlīdzība ir uzskatāma par projekta vadības izmaksu sastāvdaļu, kas ir tiešās attiecināmās personāla izmaksas.</p>
<p>Ārpakalpojums</p>	<p>Ārpakalpojums ir tādu projekta aktivitāšu ietvaros esošo darbību īstenošana, ko veic fiziska vai juridiska persona, kas nav FS vai FS sadarbības partneris, uz pakalpojuma, piegādes vai pakalpojuma (uzņēmuma) līguma pamata.</p>

2.2. Izmaksu pozīciju attiecināmība uz projektā sasniedzamajiem rezultātiem un atbalstāmajām darbībām nosaka izmaksu piederību pie tiešajām vai netiešajām izmaksām pēc būtības. Ir gadījumi, kad viena veida izmaksas var būt gan tiešās, gan netiešās. Šajos gadījumos ir jāvērtē

⁵ Ja daļlaika izmaksu attiecināšanas principa gadījumā darbinieks ar ES fondu projekta jautājumiem strādā mazāk par 30% no normāla darba laika (1%-29%), tad šīs izmaksas nav iekļaujamas tiešajās attiecināmajās izmaksās.

izmaksu rašanās mērķi, vai citi izmaksu attiecināšanas noteikumi. Dažus piemērus skatīt tabulā Nr.4.

Tabula Nr. 4. Piemēri, kuros viena veida izmaksas var būt gan tiešās, gan netiešās

Izmaksu postenis	Piemērs, kad tiešās	Piemērs, kad netiešās
Projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas	Jurists vai iepirkumu speciālists iesaistīts iepirkuma organizēšanā, un noteiktā laika posmā (min. 1 mēnesis) uz projektu ir strādājis vismaz 30% ⁶ no normālā darba laika. Uz projekta tiešajām izmaksām tiek attiecinātas tiešās personāla izmaksas, kas ietver darbinieka mēnešalgu (darba algu), valsts likumdošanā noteiktās piemaksas, prēmijas, naudas balvas, pabalstus un atvaļinājuma izmaksas atbilstoši projektā nostrādātajam darba laikam.	Jurists vai iepirkumu speciālists katru mēnesi vidēji 4h piedalās projekta rīkotajās sanāksmēs, kas nozīmē to, ka no normāla darba laika uz projektu tiek strādāts mazāk par 30%. Personāla izmaksas var tikt attiecinātas uz projekta netiešajām izmaksām, ja tiek izmantota vienotā likme.
Kancelejas preces	Projektā tiek realizētas apmācības. Projekta tiešajās izmaksās ir apmācību dalībniekiem nepieciešamie mācību materiāli un mācībās nepieciešamās kancelejas preces.	Projekta vadības un īstenošanas personāla kancelejas un biroja preces ir projekta netiešās izmaksas.
Telpu noma	Apmācību vai semināra norises telpu noma.	Projekta īstenošanas un projekta vadības personāla ikdienas darba vajadzībām izmantoto telpu noma.

Netiešo izmaksu uzskaitījums

2.3. Projekta netiešo izmaksu definīcija nosaka, kādas izmaksas tiek segtas kā projekta netiešās izmaksas. ES fondu kontrolējošās iestādes neveic ar vienoto likmi noteikto izmaksu pamatojošo dokumentu pārbaudi, bet FS ir uzdevums ar noteikto finansējuma apjomu nodrošināt projektā iesaistīto personālu ar pienākumu veikšanai atbilstošiem darba apstākļiem, kā arī no netiešajām

⁶ FS projekta vadības un īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas var norādīt pie netiešajām izmaksām arī tajos gadījumos, ja darbinieks no normālā darba laika uz projektu strādā vismaz 30% no normālā darba laika. Tādā gadījumā šīs izmaksas neiekļauj tiešajās izmaksās.

izmaksām var segt to darbinieku atlīdzības izmaksas, kas projektā tiek nodarbināti mazāk nekā 30% no normāla darba laika.

2.4. Netiešo izmaksu uzskaitījums:

- 2.4.1. Projekta vadības un projekta īstenošanas personāla kancelejas preces, biroja piederumi un biroja aprīkojuma noma vai iegāde;
 - 2.4.2. Projekta vadības un projekta īstenošanas personāla telpu noma, komunālie maksājumi un telpu uzturēšanas izmaksas (tai skaitā iestādes koplietošanas telpu un koplietošanas resursu izmantošanas izmaksu proporcionāla segšana);
 - 2.4.3. Projekta vadības un projekta īstenošanas personāla sakaru, interneta, IT uzturēšanas izmaksas (piemēram, nepieciešamās licences un programmatūras atjauninājumi) un pasta pakalpojumu izmaksas;
 - 2.4.4. Iestādes atbalsta un vadības personāla atlīdzības izmaksas, kas nav iekļautas projekta tiešajās attiecināmajās personāla izmaksās, bet kas tieši vai netieši iesaistīti projekta īstenošanā. Tai skaitā īstenošanas personāla atlīdzības izmaksas, ja projektā tiek strādāts mazāk par 30% no normāla darba laika;
 - 2.4.5. Iekšzemes komandējuma izmaksas ERAF infrastruktūras un KF projektos⁷;
 - 2.4.6. Veselības apdrošināšanas izmaksas, obligātās veselības pārbaudes nodrošināšanas izmaksas, redzes korekcijas līdzekļu izmaksas ERAF infrastruktūras, izņemot ERAF 1.prioritārā virziena projektus un TP projektus, un KF projektos, ja FS ir valsts pārvaldes iestāde;
 - 2.4.7. Citas izmaksas, kas nav iekļautas projekta tiešajās attiecināmajās izmaksās, bet ir nepieciešamas projekta darbību rezultātu sasniegšanai.
- 2.5. Ar vienoto likmi noteiktās netiešās izmaksas ne vienmēr precīzi atbilst FS faktiski identificētajam netiešo izmaksu apjomam. Situācijās, kad projekta īstenošanas laikā rodas piešķirto netiešo izmaksu nepietiekamība faktisko netiešo izmaksu segšanai vai to pārpalikums, vienotā likme netiek mainīta, un arī netiešo izmaksu noteiktais apjoms netiek mainīts. FS, atbilstoši līgumam/vienošanās par projekta īstenošanu, nodrošina papildu netiešo izmaksu segšanu no saviem līdzekļiem.

Netiešo izmaksu uzskaitē

- 2.6. Izmaksu uzskaites un SI uzraudzības vienkāršošanai FS ar vienoto likmi noteikto netiešo izmaksu uzskaitē ir jānodrošina atsevišķs grāmatvedības konts vai uzskaitē⁸. Tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka audita/pārbaudes laikā auditoriem/pārbaudītājiem tiek uzrādītas tikai tiešās projekta izmaksas (netiešās izmaksas netiek uzrādītas), tādējādi veicinot netiešo izmaksu nemainīgās likmes vienkāršoto būtību. Tādā veidā būs skaidri nodalīts finansējums, par kuru nav

⁷ Par ERAF infrastruktūras un KF projektiem tiek uzskatīti visi ERAF un KF projekti, izņemot tehniskās palīdzības projektus.

⁸ piemēram, valsts budžeta iestādēm ir iespējams nodalīt tiešās un netiešās izmaksas ar iekšējā budžeta analīzes instrumenta palīdzību, izmaksu analītisko kontu nodalīšanu; privātajām struktūrām – ir iespējams uzskaitīt kopā ar pamatdarbības izdevumiem.

nepieciešams atskaitīties ES fondus kontrolējošajām iestādēm un, gatavojot maksājuma pieprasījumu, nebūs jā sagatavo pamatojošie dokumenti netiešo izmaksu izlietošanai. FS projekta netiešo izmaksu grāmatvedības uzskaiti nodrošina saskaņā ar organizācijas iekšējo politiku grāmatvedības jomā un normatīvajiem aktiem. Tā kā netiešās izmaksas tiek rēķinātas kā % no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām, tad, mainoties tiešo attiecināmo personāla izmaksu apjomam, mainās arī netiešo izmaksu summa.

- 2.7. FS, sagatavojot maksājuma pieprasījumu, atsevišķā izmaksu postenī norāda tiešās attiecināmās personāla izmaksas projekta īstenošanā un vadībā iesaistītajiem darbiniekiem (kur ar ES fondu projekta jautājumiem strādā vismaz 30% no normāla darba laika) uz darba līguma, papildvienošanās vai rīkojuma pamata. Netiešās izmaksas tiek aprēķinātas no norādītajām tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām, un maksājums par netiešajām izmaksām tiek veikts kopā ar maksājuma pieprasījumā norādītajām tiešajām attiecināmajām izmaksām.

3. Normatīvais regulējums

- 3.1. Atbilstoši EK regulējumam un plānošanas perioda 2014 – 2020 specifikai, VI pieļauj projektiem piemērot šādus EK piedāvātos vienkāršoto izmaksu vienoto likmju veidus:

3.1.1. Vienotā likme, kura noteikta vienā no šiem veidiem⁹:

a) saskaņā ar taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi, kuras pamatā ir kāds no šiem:

i) statistikas dati, cita objektīva informācija vai ekspertu slēdziens;

ii) pārbaudīti atsevišķu atbalsta saņēmēju vēsturiskie dati;

iii) atsevišķu atbalsta saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakses piemērošana;

b) saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem piemēro atbilstošās vienotās likmes, kas ir piemērojamas Savienības politikas virzienos līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam;

c) saskaņā ar noteikumiem, ar kuriem piemēro atbilstošās vienotās likmes, ko saskaņā ar dotāciju shēmām pilnībā finansē dalībvalsts līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam.

3.1.2. Netiešās izmaksas 15% no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām.

Vispārējās regulas Nr.1303/2013 68.panta b) apakšpunkts¹⁰ nosaka, ka netiešās izmaksas var tikt aprēķinātas kā vienotā likme līdz 15 % no attiecināmajām tiešajām personāla izmaksām, neprasot veikt nekādu aprēķinu, lai noteiktu piemērojamo likmi. Šī metode tiek rekomendēta izmantošanai no EK. Metode atspoguļo netiešo izmaksu rašanās loģiku: projekta netiešās izmaksas tiek noteiktas no projekta tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām, jo netiešo izmaksu lielums lielā mērā ir tieši saistīts ar to, cik daudz projekta vadībā un īstenošanā ir iesaistīto cilvēku, kuri vismaz 30% no normālā darba laika strādā uz projektu. No nodarbināto cilvēku skaita (tiešajām personāla izmaksām) ir atkarīgs, cik

⁹ Atbilstoši Vispārējās regulas Nr.1303/2013 67.panta 5.punktam

¹⁰ Punkts iekļauts ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 29.punktu.

lielas izmaksas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu tiem atbilstošus darba apstākļus (piem., biroja preces, sakaru pakalpojumus, siltas un apgaismotas telpas, darba drošību, u.c.). Šāda veida netiešās izmaksas var tikt piemērotas visos ES fondu projektos.

3.1.3. Projekta pārējās izmaksas 40% no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām.

Vispārējās regulas Nr.1303/2013 68.b. pants¹¹ nosaka, ka vienoto likmi līdz 40 % no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām var izmantot, lai segtu darbības atlikušās attiecināmās izmaksas, neprasot veikt aprēķinu, lai noteiktu piemērojamo likmi. ESF un ERAF atbalstītām darbībām dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus uzskata par papildu attiecināmajām izmaksām, kas nav iekļautas vienotajā likmē. Minēto vienoto likmi nepiemēro personāla izmaksām, kas aprēķinātas izmantojot metodikas 4.1.1. punktā noteikto iespēju. Šāda veida izmaksas var tikt piemērotas projektos, kuros personāla izmaksas veido būtisku daļu no kopējām projekta izmaksām.

3.1.4. Netiešās izmaksas 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām.

Vispārīgās regulas Nr.1303/2013 68. panta a) apakšpunkts¹² nosaka, ka vienota likme līdz 25 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām ar noteikumu, ka likmi aprēķina, pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi vai metodi, ko saskaņā ar shēmām attiecībā uz dotācijām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemēro līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam.

3.1.5. Izglītības un zinātnes ministrijas SAM pētniecības projektos, kuru īstenotāji ir institūcijas, kas atbilst Komisijas regula (ES) Nr. 651/2014 2. panta 83. punktā noteiktajai pētniecības organizācijas definīcijai (t.sk. Eiropas Komisijas paziņojuma „Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai” (ES Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 27. jūnijs, Nr. C 198/1) 15.punkta „ee” apakšpunkts), atbilstoši Regulas Nr. 1290/2013¹³ 29.pantam netiešo izmaksu noteikšanai izmanto vienoto likmi, kas ir 25 % no kopējām tiešajām attiecināmajām izmaksām, izņemot tiešās atbilstīgās izmaksas saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un izmaksas saistībā ar resursiem, ko nodrošinājušas trešās personas un kas netiek izmantoti atbalsta saņēmēja telpās, kā arī finansiālu atbalstu trešajām personām. Nosacījumi nav attiecināmi uz pasākumiem, kas ietver komercdarbības atbalsta sniegšanu, ja vien komercdarbības atbalsts netiek sniegts kā de minimis.

3.2. Visām augstāk uzskaitītajām metodēm ir vienota izmaksu terminoloģija un vienoti noteikumi attiecībā uz aprēķināto izmaksu pamatošanu (nav jāpamato finansējuma izlietojums). Metodēm ir atšķirīga aprēķina bāze, procents un aprēķināto izmaksu saturs.

3.3. Vienkāršotās izmaksas var piemērot, ja vienkāršoto izmaksu iespēju metodes jau ir izstrādātas līdzīga veida darbībām un atbalsta saņēmējiem valsts finansētā shēmā vai citā ES instrumentā.

¹¹ Punkts iekļauts ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 30.punktu.

¹² Punkts iekļauts ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 29.punktu.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=celex%3A32013R1290>

Komisijas deleģētājā regulā (ES) Nr. 480/2014 ir paredzēti nosacījumi, kas jāizpilda, lai projektiem, kas līdzīgi instrumentam LIFE, varētu izmantot vienoto likmi 7% apmērā no tiešajām izmaksām kā paredzēts Regulas Nr. 2018/1046 181.panta 6.punktā.

4. Netiešo izmaksu vienotā likme 15%

4.1. Vienkāršoto izmaksu metode netiešo izmaksu noteikšanai ir: netiešās izmaksas ir 15% no tiešajām personāla attiecināmajām izmaksām. Izmantojot šo metodi, projekta netiešās izmaksas tiek matemātiski aprēķinātas kā 15% no attiecināmajām projekta tiešajām personāla izmaksām.

Formula: Netiešās izmaksas = tiešās personāla attiecināmās izmaksas x 15%

4.2. Netiešo izmaksu aprēķins atspoguļo netiešo izmaksu rašanās būtību, jo netiešās izmaksas rodas no projektā iesaistīto darbinieku skaita un to veicamajām darbībām projektā. Jo lielākas ir projektā iesaistītā personāla attiecināmās izmaksas, jo lielākas ir netiešās izmaksas.

Piemērs:

Projektā tiek organizētas apmācības un ir šādi izmaksu posteņi:

- A. *Apmācību metodikas izstrāde (veic iestādes darbinieks, veltot tam 100% no normālā darba laika) 5 000 EUR,*
- B. *Apmācību dalībnieku apzināšana, reģistrēšana un apmeklējuma kontrole (veic iestādes darbinieks, veltot tam 50% no normālā darba laika) 4 200 EUR*
- C. *Projekta vadītājs (veic iestādes darbinieks, veltot tam 60% no normālā darba laika) 15 000 EUR*
- D. *Apmācību veikšana (atklāts iepirkums) 400 000 EUR*
- E. *Iepirkuma organizēšana (iepirkuma komisijas locekļu darbs, neieskaitot projekta vadītāju, 3 cilvēki, visi 10% no normālā darba laika) 1 000 EUR*
- F. *Identificētas administrēšanas izmaksas (komunālie maksājumi, telpu noma, sakaru izdevumi) 2 300 EUR*

Ar vienoto likmi netiešās izmaksas to plānošanas posmā tiek aprēķinātas šādi: 15% x tiešās attiecināmās personāla izmaksas 24 200 EUR (izmaksu posteņi A,B,C) = 3 630 EUR

Izmaksu pozīcijā E radušās personāla izmaksas nav tiešās personāla attiecināmās izmaksas, jo projektā iesaistītie darbinieki uz projektu strādājuši mazāk kā 30% no normālā darba laika.

Netiešās aprēķinātās izmaksas 3 630 EUR tiek novirzītas netiešo izmaksu 3 300 EUR (izmaksu posteņi E, F) segšanai. 330 EUR ir atlikums, ko var izmantot citu netiešo izdevumu segšanai, piemēram, iestādes kopējo uzturēšanas izdevumu vai vadības izmaksu proporcionālai segšanai.

4.3. Netiešo izmaksu aprēķina bāze ir tiešās attiecināmās personāla izmaksas¹⁴. Netiešo izmaksu vienoto likmi var piemērot arī tām tiešajām personāla izmaksām, kas noteiktas ar vienas vienības izmaksu metodi, ja tiek novērsta vienas izdevumu pozīcijas dubulta finansēšana.

5. Vienkāršoto izmaksu vienotā likme 40%

5.1. Šī vienkāršoto izmaksu aprēķina metode nosaka, ka projekta pārējās attiecināmās izmaksas ir aprēķināmas kā 40% no tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām. Atbalstāmo darbību dalībniekiem izmaksātās algas un pabalstus uzskata par papildu attiecināmajām izmaksām, kas nav iekļautas vienotajā likmē. Metode ir piemērojama ESF un ERAF projektiem ar augstu tiešā personāla izmaksu proporciju kopējās projekta izmaksās. Šo metodi būtu lietderīgi izmantot projektiem ar finansējumu līdz 500 000 EUR, ņemot vērā augstu risku tam, ka pārējās izmaksas var pārsniegt 40% no tiešajām personāla izmaksām. AI, paredzot piemērot šo vienotās likmes veidu savas kompetences SAM ietvaros, saskaņo šo pieeju ar VI MK noteikumu par SAM īstenošanu saskaņošanas procesā.

5.2. 40% vienotās likmes aprēķina bāze, līdzīgi kā 15% netiešo izmaksu vienotajai likmei, ir tiešās attiecināmās personāla izmaksas, bet aprēķinātas tiek pārējās projekta izmaksas (t.i. projekta kopējās attiecināmās izmaksas – projekta attiecināmās tiešās personāla izmaksas).

Formula: (Projekta pārējās izmaksas = tiešās attiecināmās personāla izmaksas x 40%) + dalībnieku algas un pabalsti (ja attiecināms)

5.3. Rezultātā šajos projektos izmaksu struktūra būs šāda: no kopējām projekta attiecināmajām izmaksām tiešās attiecināmās personāla izmaksas būs 71%¹⁵ (pēc noapaļošanas atbilstoši grāmatvedības standartiem) un pārējās projekta izmaksas (pārējās projekta tiešās izmaksas un netiešās izmaksas) būs 29%¹⁶ (pēc noapaļošanas atbilstoši grāmatvedības standartiem). Ja attiecināms, tad papildus var tikt pieskaitītas darbību dalībnieku algas un pabalsti.

5.4. Vienoto likmi 40% apmērā var piemērot arī tiešajām attiecināmajām personāla izmaksām, ja tās tiek aprēķinātas izmantojot vienas vienības izmaksu standarta likmi ar nosacījumu, ka vienas vienības izmaksu standarta likme ietver tikai atalgojuma izmaksas, bet 40% vienoto likmi nepiemēro personāla izmaksām, kas aprēķinātas izmantojot metodikas 3.1.1. punktā noteikto iespēju.

Piemērs:

Projektā tiek organizētas apmācības bezdarbniekiem un ir šādi izmaksu posteņi:

A. Projekta īstenošanas personāls 150 000 EUR;

B. Projekta vadības personāls 10 000 EUR;

C. Iepirkums mācību materiālu iegādei 35 000 EUR;

D. Komandējumu izdevumi 4 500 EUR;

E. Netiešās izmaksas 24 000 EUR;

F. Bezdarbniekiem izmaksājami pabalsti par apmācību apmeklējumu 2500 EUR.

¹⁴ VI vadlīniju Nr. 2.1. "VADLĪNIJAS ATTIECINĀMO UN NEATTIECINĀMO IZMAKSU NOTEIKŠANAI 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ" 15.1.punkts.

¹⁵ Aprēķinā tiek izmatota % likme 0.7142857

¹⁶ Aprēķinā tiek izmatota % likme 0.28571

Izmaksu posteņi A, B ir tiešās personāla izmaksas, izmaksu posteņi C, D, E ir projekta pārējās izmaksas, bet postenis F ir papildu izmaksas, jo tās uzskatāmas par darbību dalībnieku pabalstiem.

Izmantojot 40% vienoto likmi projekta pārējās izmaksas var tikt noteikti kā vienkāršotās izmaksas. Projekta pārējās izmaksas = 40 % x 160 000 EUR (izmaksu posteņi A,B) = 64 000 EUR.

Ar 40% vienoto likmi aprēķinātās projekta pārējās izmaksas (64 000 EUR) ir pietiekamas projekta plānoto pārējo izmaksu (izmaksu posteņi C+D+E=63 500 EUR) segšanai.

Papildus maksājuma pieprasījumā iekļaujamas bezdarbnieku pabalstu izmaksas 2500 EUR.

Piemērs:

Projektā tiek organizētas apmācības un ir šādi izmaksu posteņi:

Projektā tiešās attiecināmās personāla izmaksas (projekta īstenošanas personāla atalgojums) tiek rēķinātas atbilstoši izstrādātajai vienas vienības izmaksu metodikai (25 EUR/h). Paredzēts, ka projektā tiek nodarbinātas 10 personas katra 640h):

A. Projekta īstenošanas personāls 160 000 EUR;

B. Iepirkums mācību materiālu iegādei 35 000 EUR;

C. Komandējumu izdevumi 4 500 EUR;

D. Netiešās izmaksas 24 000 EUR.

Pārējās attiecināmās izmaksas (pozīcijas B, C, D) var aprēķināt:

$((25 \text{ EUR/h} \times (10 \times 640\text{h})) \times 40\% = 160\,000 \times 40\% = 64\,000 \text{ EUR}$

6. Netiešās izmaksas līdz 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām

Vienoto likmi līdz 25 % no tiešajām attiecināmajām izmaksām ar noteikumu, ka likmi aprēķina, pamatojoties uz taisnīgu, godīgu un pārbaudāmu aprēķina metodi vai metodi, ko saskaņā ar shēmām attiecībā uz dotācijām, kuras pilnībā finansē dalībvalsts, piemēro līdzīga veida darbībai un atbalsta saņēmējam. Lai izmantotu šajā punktā noteikto vienoto izmaksu likmi, AI ir jāizstrādā metodika

atbilstoši metodikas 8.sadaļā norādītajai informācijai, bet izmaksu vienotā likme, šajā gadījumā, metodikā tiek aprēķināta, lai aprēķinātu netiešās izmaksas no tiešajām attiecināmajām izmaksām.

7. Netiešās izmaksas 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām bez ārpakalpojuma

7.1. Izglītības un zinātnes ministrijas SAM pētniecības projektos, kuru īstenotāji ir institūcijas, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 651/2014 2. panta 83. punktā noteiktajai pētniecības organizācijas definīcijai (t.sk. Eiropas Komisijas paziņojuma „Nostādnes par valsts atbalstu pētniecībai, izstrādei un inovācijai” (ES Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 27. jūnijs, Nr. C 198/1) 15.punkta „ee” apakšpunkts), un īsteno ar komercdarbības atbalstu nesaistītu projektu, netiešo izmaksu noteikšanai ir iespēja izmantot vienoto likmi 25% no projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām, izņemot tiešās attiecināmās izmaksas saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un izmaksas saistībā ar resursiem, ko nodrošinājušas trešās personas un kas netiek izmantoti atbalsta saņēmēja telpās, kā arī finansiālu atbalstu trešajām personām (saskaņā ar EK regulas 1290/2013 29. pantu).

Formula: Projekta netiešās attiecināmās izmaksas = (tiešās attiecināmās izmaksas – ārpakalpojuma izmaksas) x 25%

Piemērs:

Projektā tiek organizēts zinātnisks pētījums, kas atbilst programmas Apvārsnis 2020 nosacījumiem, un ir šādi izmaksu posteņi:

- A. Projekta īstenošanas personāls 160 000 EUR;*
- B. Projekta vadības personāls 10 000 EUR;*
- C. Komandējumu izdevumi 9 000 EUR;*
- D. Transporta izdevumi 1 000 EUR;*
- E. Eksperta piesaiste uz uzņēmuma līguma pamata 10 000 EUR;*
- F. Materiālu iegāde 40 000 EUR;*

Projekta tiešās izmaksas ir 230 000 EUR (izmaksu posteņi A,B,C,D,E,F).

Projekta ārpakalpojuma izmaksas ir 50 000 EUR (izmaksu posteņi E,F).

Izmantojot 25% vienoto likmi projekta netiešās izmaksas tiek aprēķinātas kā 25% no tiešajām attiecināmajām izmaksām, izslēdzot ārpakalpojuma izmaksas:

Projekta netiešās izmaksas = 25% x (230 000 EUR – 50 000 EUR) = 45 000 EUR

7.2. Netiešo izmaksu aprēķina bāzē var iekļaut arī tiešās attiecināmās personāla izmaksas, ja tās tiek aprēķinātas, izmantojot vienas vienības standarta likmes izmaksu metodi, ar nosacījumu, ka vienas vienības izmaksu likme ietver tikai atalgojuma izmaksas.

8. Vienotā likmes, kas noteikta atbilstoši Vispārējās regulas Nr.1303/2013 67.panta 5.punktam

- 8.1. Ja AI uzskata, ka SAM īstenošanā ir lietderīga vienotās likmes izmantošana, tā konsultējas ar VI par konkrētās vienotās likmes piemērošanas iespēju. Ja VI akceptē vienotās likmes izmaksu pielietošanu, AI izstrādā metodiku par vienotās likmes noteikšanu konkrētajām identificētajām atbalstāmajām darbībām.
- 8.2. AI izstrādā metodikas projektu un saskaņo to ar VI. AI nosūta metodikas projektu saskaņošanai arī sadarbības iestādei (turpmāk – SI). Saskaņošana notiek gan elektroniski, gan nepieciešamības gadījumā organizējot saskaņošanas sanāksmes. VI, pēc precizētās metodikas versijas saņemšanas no AI, nosūta to neformālā viedokļa sniegšanai EK, ja saskata šādu nepieciešamību. Pirms metodikas saskaņošanas, VI metodikas projektu ar aprēķinu pamatojošajiem dokumentiem nosūta izskatīšanai revīzijas iestādei, kas veic saskaņoto procedūru. Pēc metodikas saskaņojuma vēstules saņemšanas no VI, AI apstiprina izstrādāto metodiku. Pēc metodikas apstiprināšanas AI to publicē savā tīmekļa vietnē un nosūta SI un VI¹⁷ (skatīt metodikas pielikumu). SI savā tīmekļa vietnē metodiku ievieto pie attiecīgā SAM atlases materiāliem, bet VI metodiku ievieto ES fondu tīmekļa vietnē¹⁸.
- 8.3. Vienotās likmes aprēķini balstās uz sekojošiem principiem:
- 8.3.1. **Iepriekš noteikti** – MK noteikumos par SAM īstenošanu jābūt noteiktiem nosacījumiem atbalsta saņēmējiem par katru darbību un noteiktai metodei, kas ir piemērojama konkrētās darbības izmaksu noteikšanai, t.i. jābūt skaidri noteiktām izmaksām vai projekta darbībām, kas paredzētas izmaksu vienkāršošanai, lai ievērotu principu, ka visiem finansējuma saņēmējiem ir skaidri definēti nosacījumi pirms projekta uzsākšanas.
- 8.3.2. **Taisnīgi** – vienotās likmes aprēķiniem jābalstās uz datiem par faktiskām/reālām izmaksām, proti, izmaksas nevar paredzēt pārmērīgi augstas vai zemas. Izvēloties piemērot vienotās likmes metodi, AI ir jānodrošina savas izvēles pamatojums.
- 8.3.3. **Objektīvi** – vienotās likmes aprēķiniem jāpauž vienāda attieksme pret jebkuru finansējuma saņēmēju vai projektu. Piemēram, nevar būt atšķirīgas likmes līdzvērtīgiem finansējuma saņēmējiem (piemēram, juridiskais statuss, kapacitāte utml.) vai projektiem, kas rada nepamatotas priekšrocības konkrētam finansējuma saņēmēju lokam vai konkrēta veida projektiem.
- 8.3.4. **Pierādāmi** – vienotās likmes aprēķiniem jābūt dokumentāli pierādāmiem un pārbaudāmiem. Aprēķini var tikt veikti un pamatoti, izmantojot:

Statistikas datus, citu objektīvu informāciju vai ekspertu slēdzienu¹⁹:

¹⁷ Apstiprinātā metodika tiek nosūtīta uz CFLA un VI oficiālo elektroniskā pasta adresi.

¹⁸ <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi> 6.6.punktā.

¹⁹ Ja izmaksu noteikšanā ir tikuši iesaistīti eksperti, tad AI par ekspertu izvēli un kompetenci konkrētajā jautājumā ir jā saglabā dokumentāli pierādījumi, piemēram, ekspertu CV. Ekspertu darba procesam ir jābūt dokumentāli pierādāmam, piemēram, ar ekspertu parakstītu protokolu.

- tie var būt **deklarētie** izdevumi no 2007.-2013.gada plānošanas perioda par konkrētām izmaksu kategorijām, vai, ja tie nav deklarēti, tiem ir jābūt saskaņotiem no VI puses;
- vēsturiskie dati par līdzīgu darbību īstenošanu;
- oficiālie statistikas dati;
- veikta tirgus izpēte/cenu aptauja²⁰
- MK noteikumi, kas nosaka izmaksas līdzīga veida darbībām un finansējuma saņēmējiem un tiek piemēroti nacionālā mērogā (t.i. ārpus ES fondu finansējuma);
- ES politikas virzienos izmantotās likmes līdzīga veida darbībām un finansējuma saņēmējiem;
- citi dati, ja VI atzīst tos par pamatotiem.

Gadījumos, kad viens finansējuma saņēmējs īsteno vairākus projektus 2014.-2020.gada plānošanas periodā²¹ (piemēram, viens finansējuma saņēmējs īsteno atbalstāmās darbības, kas paredzētas SAM), var tikt izmantoti šādi dati:

- finansējuma saņēmēju vēsturiskie dati par līdzīgām izmaksām (piemēram, maksājumu pieprasījumi, SAM statistiskie dati u.tml.) vismaz par 3²² gadiem;
- finansējuma saņēmēju parastās izmaksu uzskaites prakse saskaņā ar EK vadlīniju 5.2.2.2. b) punktu un Regulas Nr.1303/2013 67.panta.5.punkta iii). punktu²³.

8.4. Vienotās likmes aprēķina metodikā atspoguļo:

- 8.4.1. izmaksu pozīciju - SAM atbalstāmās darbības attiecināmo izmaksu pozīciju/as, uz kuru attiecas vienotās likmes piemērošana;
- 8.4.2. vienoto likmi ar pamatotiem datiem vai atbilstošu aprēķinu;
- 8.4.3. pielietojamo likmes aprēķina formulu, piemēram, attiecināmā izmaksu summa = bāzes izmaksu kopsumma x vienotā likme. Vienu un to pašu formulu pielieto, sākotnēji plānojot vienotās likmes izmaksas, kā arī pēc projekta pabeigšanas;
- 8.4.4. starpposma un noslēguma maksājumu pieprasījumā iekļauto attiecināmo izdevumu apstiprināšanas nosacījumus.

8.5. Grozījumus vienotās likmes metodikā veic analogiski tās apstiprināšanas procedūrai (skatīt metodikas pielikumu). AI pēc metodikas apstiprināšanas to publicē savā tīmekļa vietnē un nosūta to SI un VI. SI savā tīmekļa vietnē aktualizēto metodiku ievieto pie attiecīgā SAM atlasē materiāliem, bet VI aktualizēto metodiku ievieto ES fondu tīmekļa vietnē²⁴. Vienotās likmes izmaiņas ir piemērojamas, sākot ar, piemēram, jauno projektu iesniegumu atlasī vai ar precizētās

²⁰ Atkarībā no situācijas un vienkāršoto izmaksu objekta, ieteicams tirgus izpētes procesā aptaujāt vismaz 3 piegādātājus. AI jānodrošina tirgus izpētes procesa dokumentēšana, piemēram, saglabājot saņemtos piegādātāju cenu piedāvājumu e-pastus, bukletus, ekrānsāviņus no tīmekļa vietnēm, protokolējot telefona aptaujas u.c.

²¹ Saskaņā ar EK vadlīniju par vienkāršotajām izmaksām 5.2.2.2.punktu

²² Ja AI var pamatot iemeslus, kā arī tai ir pieejami droši un kvalitatīvi dati, tad vienoto likmi var balstīt uz vēsturiskajiem datiem, kas mazāki par 3 gadiem, ja ir panākta vienošanās starp AI un VI.

²³ Punkts grozīts ar Regulas Nr. 2018/1046 272.panta 28.punkta d) apakšpunktu.

²⁴ <http://www.esfondi.lv/vadlinijas--skaidrojumi>

metodikas spēkā stāšanās brīdi, vai arī no normatīvo aktu, kas ietekmē vienotās likmes aprēķinu, spēkā stāšanās dienas ar nosacījumu, ka tiek aktualizēta metodika un izdevumi ar iepriekšējo likmi nav iekļauti maksājuma pieprasījumā. Jebkurām veiktajām vienotās likmes aprēķina izmaiņām jābūt dokumentāli pamatotām vai aprakstītām AI metodikā.

8.6. AI jāsaglabā vienotās likmes pamatojošais aprēķins ar mērķi to nepieciešamības gadījumā uzrādīt auditoriem, izņemot, ja vienotās likmes aprēķinā definētās likme balstās uz normatīvos aktos noteikto. Šādos gadījumos vienotās likmes metodikā ir norādīta atsauce uz konkrēto normatīvo aktu, kurā noteikta izmantotā likme vai izmaksu pozīcija.

8.7. MK noteikumos par SAM īstenošanu paredz:

- izmaksu pozīcijas/atbalstāmās darbības, kurām tiks piemērota vienotā likmes saskaņā ar AI izstrādāto metodiku;
- šo izmaksu pozīciju/atbalstāmo darbību vienoto likmi²⁵, pēc kuras konkrētā pozīcija tiks apmaksāta;
- citus nosacījumus, kas ir svarīgi finansējuma saņēmējam, piemērojot vienoto likmi, ja AI to uzskata par būtisku (ja attiecināms).

8.8. AI izstrādāto un ar VI saskaņoto metodiku neiekļauj MK noteikumos par SAM īstenošanu kā pielikumu, bet izsludinot projektu iesniegumu atlasī, metodiku pievieno atlases materiāliem kā nolikuma sastāvdaļu, ja metodika ir izstrādāta pirms projekta iesnieguma atlases uzsākšanas. Ja metodika tiek izstrādāta projekta īstenošanas laikā, tad metodiku var sākt piemērot pēc tās spēkā stāšanās. Ja attiecīgie SAM MK noteikumi sākotnēji neparedz vienotās likmes piemērošanu projektos, tad apstiprināto metodiku var sākt piemērot tikai pēc attiecīgo SAM MK noteikumu grozījumu spēkā stāšanās vai metodikas apstiprināšanas.

8.9. Vispārējā regulā Nr.1303/2013 nav paredzēti ierobežojumi attiecībā uz attiecināmo izdevumu kategorijām, ko varētu izmantot vienotās likmes finansējuma gadījumā. Tomēr galvenajam vienotu likmju izmantošanas mērķim vajadzētu būt vienkāršošanai un kļūdu līmeņa mazināšanai. Tāpēc vienotas likmes ir vislabāk piemērotas salīdzinoši mazām un dārgi pārbaudāmām izmaksām.

9. Komercedarbības atbalsta ierobežojumi

9.1. Nacionālās komercedarbības atbalsta programmas un individuālie atbalsta projekti tiek izstrādāti, ievērojot ES komercedarbības atbalstu regulējošos tiesību aktus²⁶, kas nosaka, ka attiecināmās izmaksas ir jāpamato ar skaidriem, konkrētiem un aktuāliem dokumentāriem pierādījumiem. Projekta uzskaitē ir jāsniedz pierādījumi, ka projekta attiecināmās izmaksas ir atbilstošas konkrētajam komercedarbības atbalstu regulējošajam tiesību aktam, kas pamato komercedarbības atbalsta saderīgumu ar ES iekšējo tirgu. Atkarībā no konkrētā komercedarbības atbalsta mērķa, ES

²⁵ Gadījumos, kad metodika vēl ir izstrādes procesā un nav saskaņota no VI puses, MK noteikumos par SAM ieviešanu (arī protokollēmumā) ir jābūt skaidrai atrunai, ka konkrētās darbības tiks īstenotas tikai pēc metodikas apstiprināšanas.

²⁶ Komercedarbības atbalstu regulē Komercedarbības atbalsta kontroles likums, komercedarbības atbalsta nosacījumus ES līmenī nosaka Līgums par ES darbību, ES tiesību akti (regulas, direktīvas, vadlīnijas), ES judikatūra un citi dokumenti komercedarbības atbalsta kontroles jomā, kurus piemēro, definējot komercedarbības atbalstu un izvērtējot komercedarbības atbalsta saderīgumu ar iekšējo tirgu.

līmeņa komercdarbības atbalstu regulējošajos tiesību aktos ir identificētas konkrētas attiecināmās izmaksas.

- 9.2. SAM pasākumos, kuros ir plānots komercdarbības atbalsts, ne tikai par tiešajām attiecināmajām izmaksām, bet arī par netiešajām attiecināmajām izmaksām, atbalsta saņēmējam ir jāveic izmaksu uzskaiti atbilstoši faktisko izmaksu uzskaites metodei.
- 9.3. Viena SAM ietvaros komercdarbības atbalsta esamība var būt vērtējama dažādos SAM līmeņos. Gadījumos, kad FS projekta ietvaros ir atbalsta sniedzēja loma, pamatojoties uz Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5. pantu, nepieciešams noteikt, vai attiecīgajā līmenī ir komercdarbības atbalsts (piemēram, NVA kā FS un uzņēmums kā gala FS, kur komercdarbības atbalsta esamība var nebūt NVA līmenī, bet var būt tikai gala FS līmenī).
- 9.4. Lielā daļā komercdarbības atbalsta regulējuma netiešās izmaksas netiek atbalstītas kā projekta attiecināmās izmaksas, un publiskos resursus neattiecināmajām izmaksām novirzīt nedrīkst, līdz ar to, tās finansējamas no privātajiem līdzekļiem, un attiecīgi vienotās likmes metodikas piemērošana nav aktuāla.
- 9.5. Vienoto likmi var piemērot zemāk minētajos gadījumos pie noteiktajiem nosacījumiem, **ja atbalsts tiek sniegts, piemērojot de minimis komercdarbības atbalsta regulējumu**. De minimis EK regulas²⁷ nosaka ierobežojumus attiecībā uz maksimālo robežlielumu, ko viens vienots uzņēmums var saņemt 3 gadu periodā, kas ierobežo gan attiecināmās tiešās, gan attiecināmās netiešās izmaksas. Vienlaikus, gadījumos, ja plānots de minimis atbalstu kumulēt ar komercdarbības atbalstu attiecībā uz vienām un tām pašām attiecināmajām izmaksām vai komercdarbības atbalstu tam pašam riska finansējuma pasākumam, lai nodrošinātu, ka šīs kumulācijas rezultātā netiek pārsniegta attiecīgā maksimālā atbalsta intensitāte vai atbalsta summa, kāda konkrētā gadījuma īpašajiem apstākļiem noteikta Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā²⁸ vai EK lēmumā, vienoto likmi piemērot ir iespējams gadījumos, ja ir noteikts kuras izmaksu pozīcijas ir attiecināmas konkrēti uz de minimis un, kuras uz citu komercdarbības atbalstu.
- 9.6. AI Komercedarbības atbalsta kontroles likuma noteiktajā kārtībā konsultējas (par valsts atbalsta programmas izstrādi) ar Finanšu ministrijas Komercedarbības atbalsta kontroles departamentu, kas izvērtē vai SAM MK noteikumu ietvaros plānotās darbības ir kvalificējamas kā komercdarbības atbalsts, un saskaņā ar kuru ES līmeņa komercdarbības atbalstu regulējošo tiesību aktu iespējams to uzskatīt par saderīgu ar ES iekšējo tirgu. Pat ja DP ir norādīts, ka pasākums neietver komercdarbības atbalstu, SAM izstrādē par to jāpārliedz.

²⁷ Komisijas regula Nr. 360/2012 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam, ko piešķir uzņēmumiem, kuri sniedz pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, Komisijas regula Nr. 717/2014 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē, Komisijas regula Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam lauksaimniecības nozarē, Komisijas regula Nr.1407/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu de minimis atbalstam.

²⁸ Komisijas regula (ES) Nr. 651/2014 ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (Dokuments attiecas uz EEZ).

10. Projekta vadības izmaksas ERAF un KF infrastruktūras projektos

- 10.1. ERAF infrastruktūras un KF projektos ES fondu 2014.-2020.g. periodā tiek noteikts maksimālais ierobežojums tiešajām projekta vadības personāla izmaksām līdz fiksētai summai. Par ERAF infrastruktūras un KF projektiem tiek uzskatīti visi ERAF un KF projekti, izņemot tehniskās palīdzības projektus.
- 10.2. Projektiem ar tiešajām attiecināmajām izmaksām virs 5 milj. EUR ierobežojums tiek noteikts kā fiksēta summa 56580,00 EUR gadā. Projektos, kuros tiešās attiecināmās izmaksas ir zem 5 milj. EUR, ierobežojums tiek aprēķināts pie minimālo izmaksu bāzes 24 426,00 EUR gadā, pieskaitot 0,64% no projekta tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas.
- 10.3. Noteiktais vai aprēķinātais izmaksu ierobežojums ir summa gadā. Projektam, kas ilgst vairākus gadus, tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums ir jāreizina ar attiecīgo gadu skaitu. Ja projekta īstenošanas laiks nav pilni gadi, tad par nepilno gadu izmaksu ierobežojumu aprēķina proporcionāli projekta īstenošanas pilnu mēnešu skaitam. Ja projekta īstenošana netiek plānota vai faktiski nenotiek pilnu mēnesi, aprēķinā jāiekļauj pilns mēnesis neatkarīgi no nedēļu skaita, kurās veikta projekta īstenošana.
- 10.4. Maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojuma aprēķins nosaka, ka no ES fondu līdzekļiem maksimāli pieļaujama tiešo projekta vadības personāla izmaksu finansējuma apjoms ir ekvivalents 3 projektā nepieciešamo iesaistīto personu normālam darba laikam. ERAF infrastruktūras un KF projektos iesaistīti galvenokārt šādi darbinieki ar attiecīgajiem amata līmeņa raksturojumiem, kas ERAF un KF projektos veic iepirkumu organizēšanu, uzraudzību un atskaišu sagatavošanu, un uz kuru pamata ir veikts ierobežojuma aprēķins:
- projekta vadītājs - vada struktūrvienību vai lielus un sarežģītus eksporta, investīciju un sadarbības projektus;
 - finanšu speciālists - plāno projekta naudas plūsmu, gatavo pārskatus vairākās grāmatvedības jomās, veic tiem nepieciešamos aprēķinus, piedalās gada un ceturkšņa pārskatu sastādīšanā;
 - iepirkumu speciālists - veic eksperta funkciju un dziļi pārzina iepirkuma jomu.
- 10.5. Ierobežojums tiek noteikts izmantojot MK noteikumu Nr. 1075 „Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs” amatu kategorijas un MK noteikumos Nr. 66 „Noteikumi par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku darba samaksu un tās noteikšanas kārtību” definētās maksimālās darbinieku algu likmes mēnesī, pievienojot tām darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu nodokļu likmi un pareizinot ar 12 mēnešu skaitu, tādējādi iegūstot darbinieku darba samaksas gada likmi.
- 10.6. Maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums nosaka tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojumu EUR un ir balstīts uz visbiežāk izmantotajām amatu pozīcijām ERAF un KF projektos. Ja FS uzskata, ka tiešo projekta vadības funkciju veikšanai nepieciešami vairāk darbinieki ar atšķirīgu amatu pozīciju, amatu saimi, amatu saimes līmeni, mēnešalgu grupu un darba laiku, tad tas ir pieļaujams noteiktā ierobežojuma ietvaros. FS pastāv iespēja tiešo projekta vadību veikt kā ārpalpojumu, nepārsniedzot noteikto ierobežojumu.

10.7. Maksimālo tiešo projekta vadības personāla (VP) izmaksu aprēķins sastāv no šādiem mainīgajiem:

A. Projekta tiešās attiecināmās izmaksas, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas, milj. EUR (tiešo projekta vadības personāla izmaksu uzskaitē ir jāizmanto faktiskie izmaksu uzskaites dati);

B. Projekta ilgums, gados.

10.8. Aprēķinam ir divas dažādas formulas atkarībā no tā, vai projekta tiešās attiecināmās izmaksas (neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas) (A) ir virs vai zem 5 milj. EUR (aprēķinā jāizmanto skaitļus, kuri tiek noapaļoti divus ciparus aiz komata).

Formula, ja izmaksas A ir zem 5 milj. EUR: $TP = (24\,426,00\text{ EUR} + (A * 0,64\%)) \times B$

Piemērs Nr.1.

Tiek realizēts ERAF infrastruktūras projekts ar tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas (A) 4 milj. EUR. Projekta termiņš 3 gadi un 6 mēneši (3,5 gadi). Attiecīgi, projekta maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums ir $(24\,426,00\text{ EUR} + (4\text{ milj.} \times 0,64\%)) \times 3,5\text{ gadi} = 175\,091,00\text{ EUR}$.

Piemērs Nr.2.

Tiek realizēts ERAF infrastruktūras projekts ar tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas (A) 3 milj. EUR. Projekta termiņš 2 gadi un 2 mēneši (2,17 gadi). Attiecīgi, projekta maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums ir $(24\,426,00\text{ EUR} + (3\text{ milj.} \times 0,64\%)) \times 2,17\text{ gadi} = 94\,668,42\text{ EUR}$.

Formula, ja izmaksas A ir virs 5 milj. EUR: $TP = 56\,580,00\text{ EUR} \times B$

Piemērs Nr.1.

Tiek realizēts ERAF infrastruktūras projekts ar tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas (A) 8 milj. EUR. Projekta termiņš 3 gadi un 6 mēneši (3,5 gadi). Attiecīgi, projekta maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums ir $56\,580,00\text{ EUR} \times 3,5\text{ gadi} = 198\,030,00\text{ EUR}$.

Piemērs Nr.2.

Tiek realizēts ERAF infrastruktūras projekts ar tiešajām attiecināmajām izmaksām, neieskaitot tiešās projekta vadības personāla izmaksas (A) 7 milj. EUR. Projekta termiņš 2 gadi un 8 mēneši (2,67 gadi). Attiecīgi, projekta maksimālais tiešo projekta vadības personāla izmaksu ierobežojums ir $56\,580,00\text{ EUR} \times 2,67\text{ gadi} = 151\,068,60\text{ EUR}$.

